

L'Esquella de la Torratxa

INY XLIX Núm. 2479 :-: 15 cts. :-: Atrassats 30

LES VÍCTIMES DE LA RIFA

—Noia, m'he comprat aquests prismàtics per a veure el meu número, i em sembla que m'han pres el número, perquè no el veig enlloc.

Teatre Còmic

La segona versió

de

Joy-Joy

ha assolit un èxit
extraordinari

Els nous quadros
superen en
fastuositat als
fins ara presentats

NOVEDADES Teatre Català

Avui, nit:

El gran triomf de l'Ignasi Iglesias

LA LLAR APAGADA

Demà: Diada de Nadal, a les cinc tarda, i a
les deu nit, el gran espectacle

ELS PASTORETS

Diumenge, a dos quarts de quatre: **Els Pas-
torets.**—A dos quarts de sis, i nit: **La llar
apagada**, per En Borrás.

Es despatxa a comptaduria

EDEN DIRECTOR:
LUIS CORZANA

DE LAS SEIS TARDE A TRES DE LA MADRUGADA

DANCING FANTASTICO

El Cabaret de las mil y una noches

Sorprendente novedad

Gran transformación del célebre pintor decorador

Don JOSE SAÑES

OLYMPIA

CIRCO EQUESTRE

Vea V. la maravilla de

“Las mil y una noches”

por los caballos-artistas de

— W. TRUZZI —

BICICLETES
MOTOR

Accesoris i Sports

SANROMA

Balmes, 62 - Telèfon 1445 A - BARCELONA

Els *menús* més deliciosos són els
del restaurant

Grill-Room

Escudillers, 8 :-: Café - Bar - Restaurant

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
Llibreria Espanyola, Rambla del Mig, 20
BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ
Fora de Barcelona:
Espanya: trimestre 3 ptes. Estranger, 5

"XENIUS" A LA PORTA..

Entre la gent que confia que els reis els hi portaran alguna cosa, hi ha el nostre ex-admirat "Xenius", que confia amb un uniforme i un espasí de saló; tant el trajo com l'arma, completament acadèmic, essencialment acadèmic. Si li han de portar els Reis, que li portin. Se'l mereix. Fins ho ha dit l'"A B C". Així, doncs, quedem en què no pot pas haver-hi dubte i que el té ben guanyat. Ho ha dit l'"A B C"!

Ja feia temps que "Xenius" el somniava l'uniforme; ja feia temps que es veia amb daurats al coll i a les mànigues i portant el pit, aquell pit tan ample, ple de medalles, creus, condecoracions, etc. Però "Xenius" no ha estat afortunat. Fins ara no arribarà el premi a la seva llibertat i conseqüència. Cal convenir, just és dir-ho, que si li donen, bon profit li faci. Un home que dins de poc arribarà als quaranta cinc anys, i d'aquests quaranta cinc anys, quasi quaranta se'ls ha passat tenint manies de grandesa i veient-se rodejat d'una cort d'admiradores i admiradors, i ell al mig, amb un bell uniforme llampant i magnífic, passejant amunt i avall lluint l'espasí innocent i la levita blava... Els cabells discretament grisos i pronunciant les paraules a mitja veu i donant-li a cada paràgraf aquell *ceceo* confessional que li va tan bé en les conferències científiques, i que en els llavis d'ell es converteixen en confessions de cuiner quan conta la recepta per a fer ratafia o de director d'una "maison de robes et manteaux" que explica el truc per plisar una faldilles.

"Xenius" serà un home feliç. Al costat de l'"Azorín" farà patxoca. Serà un dels acadèmics més "charmants", més delicats, més suaus, més formosos de l'Acadèmia; serà un exemplar lluminós i il·lustrós.

Nosaltres no ens podem pas queixar. El nostre terror haurà enviat un dels seus exemplars més distingits en aquella reunió, feta generalment per a gent vella i lletja. En "Xenius", en mig de tanta asma, de tant artrisme, de tant de salicilat i de tant *caldo*, representarà la pleni-les altes entremaliadures mentals i de la trapacera pedantitud de l'arribisme; el triomf de l'ambició; l'arribada de

Allà, però, el nostre "Xenius" tindrà un remordiment en el fons de la seva consciència, tindrà el remordiment, si és que els Reis el pròxim mes li porten l'uniforme i l'espasí—ell per això hi ha posat ja la sabata i la ploma al balcó—, de representar, de tenir que representar allò del qual, precisament, no vol saber-ne res, seguirà representant les altes valors espirituals del seu passat; seguirà tenint que ésser el cònsol de les veus de la terra. I encara que no té esma del que fa, encara que vol viure als llims, encara que sols té per nord l'ambició, la més profunda ambició i el més extraordinari arribisme, patirà sentint-se un jugador de segon *team*; sentint-se rebut com un convidat de segona mà; sentint-se parent llunyà d'una família en la qual ell voldria ésser com qui diu presidència de Sol.

Deixem-lo. Sí, més val que el deixem. Ja patirà.

FRANCESC MADRID.

LA PLAÇA DE CATALUNYA

Segurament, a conseqüència de la polèmica sobre l'estat i la moral dels senyors Carles Soldevila i Manuel de Montoliu, l'alcalde i el senyor Nebot volen posar vuit grups de nus a la Plaça de Catalunya.

La cosa es porta en secret.

Però, com que es tracta d'un afer municipal, el secret ha estat a crits. Els catòlics se n'han enterat i, conseqüents amb els seus principis, han començat la protesta. El que feren quan es col·locà com a prova el grup escultòric del senyor Jaume Otero, no fou res, comparat amb el que han fet ara.

Al cap d'un minut de saber-se la nota, tots els catòlics es reuniren a la Plaça de Catalunya mateixa. Mítings, parlaments, paraules abundades, planys, crits, etc. En processó—el senyor Ramon Rucabado al davant—es dirigiren a cà'l Bisbe. El senyor Bisbe sortí al balcó del Palau i dirigí la paraula a les multituds, als milers de persones reunides. "Això no pot ésser—digué—. La moral és abans que tot i no podem tolerar que la immoralitat s'arrelhi en forma de nusos a la Plaça de Catalunya, al cor de la ciutat. No es pot tolerar i no ho tolerarem, encara que sigui desfent l'obra del senyor Nebot". Dit això, baixà al carrer, es posà a la capçalera de la processó i, de bracet amb el senyor Rucabado, dugueren la protesta a tots els carrers de la ciutat i a les cases de les autoritats.

Haurà espantat als impietosos senyors Baró de Viver i Nebot, això? Esperem saber-ho amb l'ai al cor.

ANECDOTA

Dos senyors, al mig de la Plaça de Catalunya, contemplen les obres i l'efecte del conjunt. Ho troben un bunyol

i no s'estan de manifestar-ho. Un altre senyor, que ells no coneixen, se'ls acosta violentament i els increpa; els diu que no està disposat a tolerar aquelles crítiques. Refets els dos senyors, pregunten a l'intrús qui és i què vol.

—Sapiguen que sóc l'alcalde—els diu ell.

—Ah! Vostè és el senyor marquès d'Allella?—exclama un d'ells.

GRATIFICACIONS

Els funcionaris de la recaptació municipal cobren participacions. El cap del Negociat ha cobrat, en un any, unes 60.000 pessetes de gratificació; el seu sou és de 15.000 pessetes. Total: unes 75.000 pessetes. Els que imposen multes també en cobren; així ens explica el nombre de multes que diàriament es registren.

Però, per què no en cobren tots els funcionaris municipals? És que no les mereixen els porters de vara que passen els rebuts d'aquelles recaptacions que originen les participacions alienes, i els funcionaris del Negociat de compres que molts cops estalvien diners, i, en fi, tots ells, que treballen per la marxa de la Casa?

EL BLACK BOTTOM

Ja és hora de què, rendint culte a l'actualitat, parlem del black bottom.

Això, el culte a l'actualitat, té aquesta mena de sorpreses, moltes vegades desagradables. La d'avui és una d'elles: el black bottom resulta una sorpresa molt desagradable.

Vostès potser no saben el què és el black bottom, perquè no és una cosa que sàpiga tothom.

El black bottom és un ball, el ball de moda, l'últim inventat. Black, en anglès, vol dir negre. Bottom, ademés de fons, vol dir cul. De manera, que no es pot negar que el nom donat a aquest ball és del més espiritual, del més elegant que corre.

Aquest ball, que han adoptat els civilitzats (sic) amb veritable devoció, ens l'han enviat uns negres salvatges, uns dels pocs negres salvatges que queden per a què en aquest món de mones hi hagi de tot. En aquest ball, veritablement simbòlic, es simula que la parella de balladors han caigut en un riu defang i no en poden sortir.

Els pobres balladors passen moltes angúnies. Inútilment estiren la cama: el peu se'ls ha quedat enganxat en el fons de llot i no l'arrenquen ni amb grua. A l'últim-l'últim compàs l'últim grinyol, de l'orquestra—, poden lliberarse. I llavors, que podrien ballar amb tota satisfacció, s'acava el ball.

Com podeu veure, és una delícia, una meravella de bon gust i distinció.

Nosaltres, de totes maneres, no esperàvem altra cosa. De la gent d'avui, què en voleu esperar?

Una poca-solta, una ximpleria, una bestiesa, una incongruència: un ball, en fi. Un ball de negres per a què el ballin els blancs.

No és cosa que d'aquesta època tan ximple en surti una Enciclopèdia, una obra d'art, una obra de veritable civilització. No: n'ha de sortir un ball com el Black Bottom, que és la poca-solta elevada a la quinta potència.

VIRAI.

NADAL A PAGES

L'era quieta sota el clar de lluna
sembla que esperi un infant que ve,
té un brill de glaç i es va tornant més bruna
amb l'ombra del pallé.

I la masia dorm. Es adlofada
com la partera que ja no pot més,
el sol i el vent la cara li han colrada
i el fred la gela amb el seu bes.

I avui deixen la porta oberta
sense cap por que hi entri el mal,
tothom qui té la vida incerta
avui trobarà obert aquest portal.

I el pastor, a mitja nit, tanca la cleda
i crida entusiasmada:
—Alceu-vos, gent de Déu, que al cor de la nit freda,
Jesús és nat.—

I surt l'hereu acompanyant la nora,
i el vell mig geperut pel pes dels anys,
i la padrina, que quan resa plora,
i avança poc a poc pels viaranys.

Van a missa del gall. La vella duu una coca
i un tros de pa que li beneïran,
un pa que quan l'acostin a la boca
semblarà que té gust de Déu infant.

I la masia s'omple de rondalles
i de somriures i cançons,
i els infantons que escolten les contalles
sembla que hi trobin un gust de torrons.

I el sol hi canta i l'obaga freda
sembla que té més clars els espadats,
i així que obren la cleda
esquellegen i salten els ramats.

I els mossos van al ball tota la nit
i enganya una fadrina el fadrí extern
que ja es confessarà i tres copets al pit
el lliuraran del foc etern.

I trobarà les feixes ben madures
i ni l'estómac li farà mai mal,
en canvi l'enganyada passarà tortures
i pel vinent setembre ja farà Nadal.

I passen núvols pàl·lids al llarg de l'horitzó
i el blau del cel, tan viu, devé un poquet confús.
Els núvols de Nadal, curulls de devoció,
són tebions llençols per abrigar a Jesús.

I riu encara l'era dintre la nit freda,
l'era plena de Déu,
que igual porta el ramat cap a la cleda
que el gra de les collites com un bon tou de neu.

SALVADOR PERARNAU.

AQUELLA INGENUITAT DE PAGES

—Digui a la senyora, que sóc el didot i digui-li que vinc amb el noi... i digui-li que portem un pollastre per a què ens mantingui fins als Reis.

EL FEIXISME EN L'ART

UN CAS

(Paveria crònica)

Els de la "Tranquillitat i bons aliments", excursionistes de secà, domiciliats al celestial país de les Cebes, farà unes setmanes, ens traslladarem per fer un àpat de germanor, a un típic poble català, de noble història, situat sobre un sturons i inquirint el mar, vora del que hi ha un altre poble, menys típic, encara que més fatuós per tenir a l'estiu "Colonia". Els dos pobles porten, no sé degut a què, el mateix nom. Ara que, per a distingir-los, hom afegeix al de l'"àpat", el nom nobiliari "de Dalt".

* * *

A la fonda on vàrem anar a dinar, s'hi hostatjava un pintor. Tot un artista: amb el cabell a la *garçonne*, la pipa a la boca, un capell molt alat i molt suat, pantalons a quadros i ratlles, americana negra i una espècie de corbatí que venia a ésser com un cordó de sabata. Alt, esprimatxat, ample i carregat d'espatlles, cara pallida i ulls blaus de mirar indecís.

En acabant de dinar, el fill del fondista ens el presentà:

—El senyor... Josep Bremejo, artista del que no hi ha, molt combatut, i que porta dos mesos dedicat a pintar les belleses naturals dels nostres "afores".

I dirigint-se a Josep:

—Els senyors, com vostè pot veure, són una mica de la broma.

A precés meus, es dignà dirigir-nos la paraula:

—D'acord amb els poetes, entenc que l'art és la única cosa que hi ha de sublim en aquest món de matèria. Crec, també, que l'art, sent cada dia més la necessitat d'una dictadura que, protegint-lo, l'ennobleixi. Sí, senyors, una dictadura artística, amb plenes facultats per decomisar aquelles obres que no fossin d'un veritable gust artístic. I això amb tot. Fos Pintura, Escultura, Literatura, fos el que fos. Abans de llançar l'obra a la llum pública, deuria presentar-se al delegat provincial de censura artística, i aquest, vista l'obra, donar-li o no la seva conformitat. Com a conformitat s'entendria l'atorgació o negació de permís per representar o publicar, exposar o vendre, les obres.

(Frisàvem molts per demanar la paraula davant el raig de disbarats que el pallid Bremejo ens abocava. Esperàrem, no obstant, que acabés en la seva dissertació.)

—Si no he sabut expressar les meves idees, com sé donar al pinzell els matissos que els ulls veuen en allò que pinten, sí que, en canvi, els hi he fet un esboç del que deuria ésser una dictadura artística, tal com la desitgem els pocs "artistes" que avui, per ésser-ho, ens veiem combatuts.

I acabà. I es va asseure. Un dels nostres, molt irònic, aplaudí frenètic. Comprehenguérem que era com devíem prendre'ns-ho, i aplaudírem tots, molt fort.

No els sembla que a casa d'això en diem *barra*? I, no els sembla que val

més no fer-hi comentaris? Aquests senyors del llapis vermell són tan *tremendus*!

Ens mostrà alguns quadros. En portava de fets amb els dos mesos d'estar al poble, dos cents setanta no sabia quants. Aiguaforts, aquarelles, olis, de tot. Vaig parlar-li una estona per acabar de conèixer-lo. M'invita a licor, Ginebra, curaçao, conyac; tot el repertori de què disposava el mostrador de la fonda i que es sabia de memòria. Vaig acceptar-li el conyac. Més tard vaig parlar amb el fill del fondista.

—Cada quan paga, aquest pinta-mones?

—Oooooh!!! Don Josep pagarà quan marxi.

Li vaig donar una tarja:

—Si quan marxa no paga, m'envies factura del conyac.

* * *

Fa uns dies vaig rebre una postal del fondista.

El pintor havia desaparegut sense pagar, amb tot lo seu i unes pessetes que va trobar al calaix del taulell.

Ara fieu's-he de la gent "massa sèria".

JOAN BAS COLOMER.

EL NUMERO 3.000 DE LA "CAMPANA"

Ha estat un èxit, un gran èxit. A les poques hores de posar-lo a la venda s'esgotava l'edició. I això que no era una edició migrada!

Estem veritablement orgullosos d'aquest èxit de la nostra germana "La Campana de Gràcia".

Ja era d'esperar que així fos, perquè poques vegades s'apleguen tantes signatures i tan valioses, en les fulles d'un setmanari.

EN RECORD DEL DOCTOR TURRO

Baix relleu, original del notable escultor Antoni Parera, que pertany a F. Montero, un dels millors amics i admiradors del gran savi català.

FESTES

Hem parlat altres vegades de com plauen al nostre poble les festes. Totes les festes hagudes i per haver es celebren. Per això són tan ben rebudes i són el més gran esclat de pagania, les festes religioses, i tothom, religiosos i no religiosos, les celebra amb immensa alegria.

El calendari català en té un grapat, de festes. I ara, precisament, comença la tongada. Mireu quina agitació, quin moviment, quina gaiesia es veu en tothom. Sembla que hagi de passar una cosa enorme, i total és que ens preparem per a celebrar com millor puguem les festes.

La rifa de Nadal és la introducció a aquestes festes. La gran i falaguera esperança d'ésser rics, definitivament rics, és la millor introducció possible a una sèrie de festes que han de durar, entre dies feiners per a fer-nos-les glatir més, si fa no fa mig any. I els afortunats que hauran tret la rifa—a hores d'ara ja ho sabem, puix fou ahir—, poden celebrar millor aquestes festes.

Passat demà comencen: Nadal; l'altre, Sant Esteve, i després Cap d'any, Reis, la Candelera...

Tots aquests dies hem vist passar galls i més galls que, pobres, duïen el moc ben baix, com si pressentissin la seva fi i les queixalades del burgès en la seva carn apetitosa i tendra. Avui, tothom farcirà el gall, i el que no hagi tingut prou diners per a comprar-ne, s'accontentarà amb colomí. La festa de Nadal la celebra tothom i és la gran festassa de l'estómac i dels gormands.

Avui, doncs, desitgem que el gall provi molt als nostres lectors i de passada els felicitem per totes les festes i els donem un bon any 1927. Felicitem més coralment encara a aquells que hagin tret la rifa.

UN DETECTIU

Un alcalde forà anà a dinar a casa el diputat del seu districte—això era abans, naturalment, perquè ara no hi han diputats per districtes.

El diputat era un home molt escrupulós i veia que l'alcalde duïa un xic de truita enganxada als pèls de la barba. Veia que no podia dinar amb ell, si no li deïa. Cercà la forma.

—Oh, estimat alcalde—li digué—, endevino el que heu menjat per esmorzar.

—Sí? A veure.

—Truita.

—No, us equivoqueu. Per què ho dieu?

—Perquè en dueu un xic a la barba.

—No, ja us he dit que us equivoqueu: Fa tres dies que no he menjat truita.

NARCISA FREIXAS

Ha mort la coneguda compositora catalana senyora Narcisa Freixas. Dona d'una exquisida sensibilitat, la seva música era dolça i manyaga i serena. Les seves millors obres eren les cançons per a infants, d'un art puríssim i alhora d'una popularitat fàcilment assimilable pels infants. Havia obtingut diversos premis en certàmens musicals. La seva música era estimada i calorosament elogiada.

Les seves obres principals són "Cançons catalanes", "Piano infantil", "Llibre de nines", "Danses catalanes", les sardanes "A Sant Medí", "Dolça Catalunya" i "Flors

de la terra" i les obres teatrals "La pastoreta", "Rodamón", "Festa completa" i "La cova de la mar".

Ella havia estat qui fundà la "Cultura Musical Popular".

Descansi en pau.

POQUETA COSA

Aquesta setmana sí que va magreta la cosa. Es a dir, magreta en el que es refereix al nombre d'exposicions obertes de nou, dues només i de dos pintors solament... però ambdues de primera i d'aquelles que entren pels ulls i us fan pessigolles pels dintres de la persona; la una, sobretot, composta de gran nombre de pintures i dibuixos, deguts al mestre Joan Llimona, mort a les primeries de l'any.

En Joan Llimona era sens dubte de cap mena un dels nostres millors pintors; en el seu art hi ha gust, refinament espiritual, concepte de les coses, noblesa de procediment, i en els temes murals hi traspua sempre l'agre de la terra, el que vol dir que l'excelent pintor era un català de socarrel.

Les quatre sales de les "Laietanes" es troben atapeïdes d'obres d'en Llimona, interessants totes elles, car abarquen les distintes èpoques de la seva carrera i donen una idea exacta de la seva evolució, realitzada al ritme del temps i amb una admirable austeritat de consciència.

Els cirkols artístics que han organitzat aquesta exposició pòstuma de tan excellent artista, es fan dignes de lloa, perquè en rêtrelí un merescut homenatge d'admiració, el presenten al públic de cos enter i li diuen:

—Aquí tens una bona part de l'obra meritíssima d'aquest pintor excellent que fou un dels valors més positius del renaixement actual de les Belles Arts; admira'l en sos dibuixos, en sos quadros formosos, en la magnificència de les seves decoracions murals i serva el seu record en ta memòria.

* * *

En Pigem, que s'ha passat la vida pintant paisatges pirinencs i especialment dels voltants de Banyoles, quin lloc magnífic té mapat per tots cantons, ha obert a les "Galerias Areñas" una exposició frescal, xiroia, riolera, en la qual la claror ho agavella tot.

No cal pas presentar-lo a Pigem; ell sol s'és presentat varies vegades i resulta prou conegut; el que sí cal fer és senyalar als aficionats als ninots i coloraines algunes de les teles més boniques que exposa en aquesta exposició, per exemple: *Trepadella florida*, de boniques coloracions banyolenques; *Mill i fajol*, composta i arranjada com una núvia; *Casa Rectoral*, amb un pati que fa venir ganes de passar-hi l'estona; unes notes ben justes del *Parc-Sofia (Des Mulleres)* i *Un recó de l'estany*, pintat amb aquella traça tan pròpia del seu retratista.

Pigem, Pigem,
com més anem, més valem.

C. ARBO.

EL PRESENT NUMERO

HA ESTAT VISAT PER LA

CENSURA GOVERNATIVA

PER NADAL...

Cal atipar-se amb afany
que això de menjar com cal
passa sols un cop a l'any.

NADALENCA

Tantost la nit ha foragitat la llum del dia, la ciutat tota es va emblanquint, el borrallons van caient lentament sobre les cases, i els arbres del passeig van torçant llurs branques, foragitant els pobres ocells, deixant-los sense aixopluc, sota aquell cel trist, veritable espill d'un dia invernal.

Sota un sostre runós i ratat d'una de les barraques de fora ciutat, on la misèria ha clavat la seva feréstega grapa, una dona jau sobre un catre mal girbat, i un xicotet de vuit anys i un altre de quatre és tot el que volta a la pobra mare. El seu rostre esgrogueït va emblanquint-se per instants; talment sembla que la neu del defora colpeixi el rostre de la malalta.

—Mare, tinc gana—ploriqueja el petit.

La pobra dona es revifa. Tal volta la veu del fill, barrejada amb el record de l'home idealista empresonat li arborà el cervell. Féu un darrer esforç i amb un mot que florí arran de llavi com una queixa, digué:

—Lladres...

I caigué pesadament sobre el coixí. Son rostre blanc esdevingué pàl·lid. Havia mort.

—Mare...—crida el xicotet—, mare, que tenim fam—sanglotà...

I el fred i la fam el rendiren, i tal volta somnia un tros de pa i un miser abriguet espellifat. Mentre que a ciutat, a la casa del burgès, celebren alegrement la nit de Nadal, i la canalla aprenen d'escanyar el tió com qui espre el suc de la misèria; mentre que el pare, amb un acte de generositat, pensa regalar uns "bons" pels pobres.

JOSEP CERVELLO

TELÓ ENLAIRE

LICEO

La setmana passada, amb l'encert que caracteritza a l'empresa, s'estrenà l'òpera del gran artista rus Rimsky-Korsakoff "La nit de maig", inspirada en un conte de Nicolau Gogol. Es tracta d'una de les primeres obres de Rimsky-Korsakoff; això no obstant, és una obra magnífica. Tota l'agilitat, la frescor, la inspiració, la genialitat de l'art del gran músic, es troba en "La nit de maig". El deliciós conte de Gogol, conte ben rus, ha trobat el millor intèrpret líric possible en la música de Rimsky-Korsakoff. Rimsky-Korsakoff fa lluir tota la preciosa gama del seu art superior. Passa amb una espontaneïtat i una habilitat meravelloses del tràgic al còmic, del sentimental al caricaturesc. El ballet del primer acte i la cançó del tercer és potser el millor de tota l'obra.

"La nit de maig" s'aguantarà al cartell del "Liceo" anys i anys, com totes les obres russes que fins ara han estat presentades. La interpretació fou excellent; sobresortiren com a cantants i com a actors, els artistes Kaidanoff, Yurenieff, Smitx, Antonovitx, Smirnova, Davidoff, i Wesselovsky. El cos de ballet rus manifestà obertament, per si algú encara no

ho havia vist, que és un dels millors que corre per teatres d'òpera; va dar-nos uns ballets esplèndids. El senyor Alexandre Sanine va saber fer que l'escena, difícilíssima de tant animada, entonés perfectament amb el bon treball dels intèrprets. La direcció orquestral del mestre Coates, a l'altura de tot el restant. I, fins i tot, el chor va estar bé.

En fi, una vetllada esplèndida, com poques se n'han vist al "Liceo". El públic—encara resta públic de gust—rebé l'obra tal com es mereix. Tot plegat fou un grandios èxit.

Dimarts, amb "La nit de maig", s'acomiadà la companyia d'òpera russa. Conformem-nos a no veure-la ja fins la vinent temporada. Conformem-nos, també, a no veure, aquesta temporada, cap altra manifestació d'art tan pura. Només ens recompensa el pensar el que ens han donat i que ha estat ben acollida.

Divendres de la setmana, amb "Tosca", Fleta sortí per darrera vegada a la nit. Diumenge a la tarda s'acomiadà de Barcelona amb "Lohengrin".

Finalment, amb "La Traviata", debutà l'artista Gilda della Rizza, diva, acompanyada de Stracciari, el qual féu la quarta sortida. Una bona "Traviata", a fe. La senyoreta della Rizza és una bona artista; no cal parlar ja de Stracciari. Havia de debutar també el tenor Giuseppe Hislop, però es posà malalt; el substituí el senyor Nadal, el qual se'n sortí amb gran encert.

S'anuncia el debut del baríton Alessandro Bonci.

LA PEL·LICULA DEL DIA

—No sé perquè deu ésser, però tots en surten marejats d'aquesta pel·lícula.

NOVEDADES

Hi han esperits mesquins que es complauen en regatejar mèrits a l'autor, fins en el moment en què aquest triomfa d'una manera més esclatant.

Nosaltres, sortosament, no pertanyem a ells. Així, al referir-nos a "La llar apagada", primerament direm que l'obra tingué un gran èxit; que més d'una vegada—l'entusiasme—justificadíssim—del públic, interrompé la representació, i que al final dels segon i tercer acte, el públic, dret, ovacionà a l'autor.

Nosaltres, naturalment, donem tota la raó al públic al portar-se d'una manera tan fervorosa. "La llar apagada" s'ho val. Es una gran obra, una obra que ha tingut la virtut de desvetllar el teatre català del seu son letàrgic, de donar-li nova saba. El teatre català es moria d'anèmia, de cursileria, de mal'entesa moralitat.

"La llar apagada" ha estat un reconstituent, i el teatre català ha tornat a aixecar el cap.

"La llar apagada" és una obra de combat, plena de passió i d'idees generoses. Una obra en la que la bondat s'eleva a element primari. La bondat, a més d'ètica, també és estètica. Així, gràcies a aquesta bondat que amara l'obra "La llar apagada" ha causat una tan profunda impressió en el públic.

Creiem que hi ha obra per a molts dies.

En la interpretació cal fer notar una cosa: el bon conjunt, l'admirable conjunt dels nostres actors. En Borràs, molt sobri i correcte, donà al seu paper una sèrie de matisos que

IGNASI IGLESIAS

autor de "La llar apagada"

l'acreditaren una vegada més de gran actor. En Montero, que, quan vol, sap lluir-se, es lluí de debò en "La llar apagada". Molt bé, però molt bé, les senyores Fornés, Morera, Xatart i Ferrándiz, i els senyors Gómez i Samsó.

La decoració, d'en Batlle i Amigó, construïda i pintada amb un bon gust extraordinari.

APOLO

No som a temps de parlar d'"El mal que pot fer una dona", la primera obra que el nostre company Francesc Madrid dona al teatre. Aquest número ja estava en màquina. De manera que s'hauran d'esperar a la setmana entrant.

PASSIARELL

FRANCESC MADRID

que ha debutat en el teatre amb la seva comèdia "El mal que pot fer una dona"

De totes maneres suposem que haurà tingut un fort èxit. D'en Francesc Madrid—un xicot tan simpàtic!—no se'n pot esperar altra cosa.

ELDORADO

"El huésped del sevillano" és un sarsuela que signen els senyors Reoyo, Luca de Tena i Guerrero. Aquest Guerrero és el de la música: una música que, sense ésser res de l'altre món—cosa que no cal esperar mai del mestre Guerrero—, resulta força melòdica i rica en motius.

El llibre ja, llamentosament, és altra cosa. Un dels personatges és el propi Cervantes. Cervantes, a través dels senyors Reoyo i Luca de Tena, parla, d'una manera que fa riure, en mala prosa i mals versos. I és que els senyors Reoyo i Luca de Tena no tenen solvència ni talent per a fer sortir en escena a una figura tan gran com és la de Cervantes. Abans que ells ho havia fet Carles Fernández Shaw amb més dignitat, en "La venta de don Quijote", sarsuela que musicà el mestre Chapí. Però és que Fernández Shaw era un poeta. Cosa que no són, llamentosament, ni el senyor Reoyo ni el senyor Luca de Tena.

Apart aquest "lunar", el llibre és discretot i distret.

Una decoració d'en Salvador Alarma que vegérem, esplèndida de color, de perspectiva i d'arquitectura: cosa de mestre.

La interpretació excellent. Sobretot per part d'en Caballé i d'en Segura, aquest últim gran actor i gran director.

COMICO

S'han estrenat nous quadros de "Joy-Joy", la gran revista d'en Sugrañes. Ja no cal dir que han estat nous èxits. I ja no cal dir-ho, perquè és de suposar. No cal dir-ho perquè l'èxit és company fidel d'aquesta casa. No cal dir-ho, per la signa dels autors d'aquests quadros, que és una signa de primera. No cal dir-ho perquè en quant els del "Cómico" es disposen a llançar pessetes en trajos i presentació, en llancen tantes, que tothom queda esparverat.

"Joy-Joy", doncs segueix triomfant.

Ens en alegrem.

POMPEYA

"Teatre Intim"

Dilluns d'aquesta setmana, el "Teatre Intim" donà la seva tercera sessió. Veus ací el programa: "L'assumpció d'Hannele Mattern" de Géhard Hauptmann, i "En què somnien les noies", d'Alfred de Musset.

"L'assumpció d'Hannele Mattern", admirablement traduït per Carles Capdevila, el gran traductor, s'estrenà quan els admirables "Espectacles Graner", al teatre "Principal" de la Santa Creu. Dilluns, després de molts anys de no haver-se representat, tingué tot el caràcter d'estrena. El geni profund de Géhard Hauptmann hi és tot comprès en "L'assumpció d'Hannele Mattern". Es un drama d'ensomni, en dos actes, en el qual no passa res. Precisament per això, perquè posa tot el seu gran pensament en una obra senzillíssima, l'obra té més mèrit encara. Obra immensament imaginativa, de potentíssim poeta. Géhard Hauptmann ens presenta la pietat, i reix d'una manera emocionant. Totes les escenes de visió, totes les escenes de contrast entre l'ensomni i la realitat, són meravelloses. El públic capí perfectament el drama d'Hauptmann, d'aquest geni de la modernitat que encara no hi ha hagut ningú que hagi superat.

Adrià Gual, amb el seu gust exquisit, la seva gran sensibilitat i la seva maestria escènica, posà l'obra d'una manera encisadora. Es ben segur l'obra que ha estat més ben posada. Sobretot, fou una delícia de color; Gual ha trobat el veritable efecte de la llum a l'escena. La nena Frèria Coscolla—tota una artistassa—va fer una creació d'Hannele Mattern. La secundaren molt bé Roser Coscolla, Joan Fornaguera, Josep Claramunt, Llorenç Adrià, Joan Xuclà, en fi, tots els actors.

El decorat, de Joan Morales, esplèndid. La secció coral, sota la direcció del mestre A. Pérez Moya, de gran efecte.

Després s'estrenà la comèdia en dos actes d'Alfred de Musset "En què somnien les noies", traducció de Salvador Vilaregut. Ens plau aquest homenatge al romàntic Alfred de Musset. L'obra, deliciosa com totes les comèdies de Musset, va satisfer l'auditori i esvai el pessimisme que havia deixat "L'assumpció d'Hannele Mattern".

Adrià Gual sabé presentar la comèdia amb el seu gran art. En la interpretació reeixiren les senyoretas Teresa Pujol i Claretta Hossas, i els senyors Joan Fornaguera i Josep Claramunt. El decorat, executat per Joan Morales, era segons projecte de la Direcció del "Teatre Intim"; feia gran efecte.

Per la quarta sessió s'anuncia l'estrena de la darrera obra de Luigi Pirandello, cedida especialment per l'autor, "Diana i la Tuda", traducció de Salvador Vilaregut.

PER A ACABAR

Al "Victoria" preparen "El sobre verde", una nova revista del mestre Guerrero.

El mestre Zamacois està treballant activament en un llibre d'en Giralt i en Capdevila, que es titula "Los remeros del Volga". Sembla que es tracta d'una obra d'empenta.

BOB.

FUTBOL

Aquesta vegada, allò que se'n diu el plat fort, va ésser a Vigo, però com que nosaltres som molt modestos, no varem voler-nos desplaçar, i, és clar, n'haurem de parlar per les referències que en tenim.

Pel que es veu, els nostres "asos" en varen fer de totes; Zamora diu que no s'hi veia de cap ull, i fins les pilotes se li escapaven de les mans. Al nostre entendre això és un mal presagi; decididament, el gran "divino" se'n va de capa-caiguda. Sagi diu que es va avorrir tota la tarda, i com que no li passaven pilotes, va quedar allò que se'n diu "glaçadet", perquè corria una fresqueta que Déu n'hi dó. Piera va deixar bocabadats a tots els espectadors; i doncs, que es pensaven de nosaltres o dels nostres jugadors? Som o no som.

En Goiburú diu que li volia fer la llesca i no li passava cap pilota a Piera, però el públic que se n'adonà, els va obsequiar amb una rècula de bones carícies que diu que no li varen quedar ni ganes de jugar.

Una altra vegada que se'n recordi.

✻

La Federació, aprofitant el descans del Grup A, va voler liquidar una sèrie de comptes vells que de tan vells fins ja feien escudella.

Va jugar el "Badalona" i el "Barcelona", i els varen fer "suar"—que ja és fer en aquesta època—unes medalles. De totes maneres, per fer la rabieta a la "Fede", s'ho van prendre a la fresca, i ningú s'hi va matar.

El "Sans" i el "Sabadell" es varen fer el segon lloc del campionat de l'any passat, i aquests ja s'ho van prendre més seriosament. El més bonic del partit va ésser l'excés d'educació dels sabadellencs, els quals, en el moment de tirar-se un "penalty" contra el "Sans", tots es desfeien en compliments: "Tira'l tu!" "I cal, tu en sabràs més!" "Home, tireu-lo vós!" "Vós sou més antic i més bon xutador." etc., fins que Bertràn va desfer l'embolic, i sense com va i com costà, engegà un xut que parà el porter contrari... perquè li va tirar a les mans.

Camp Europa Dies 25 i 26
desembre, a
les onze mati

Extraordinaris partits internacionals de fútbol

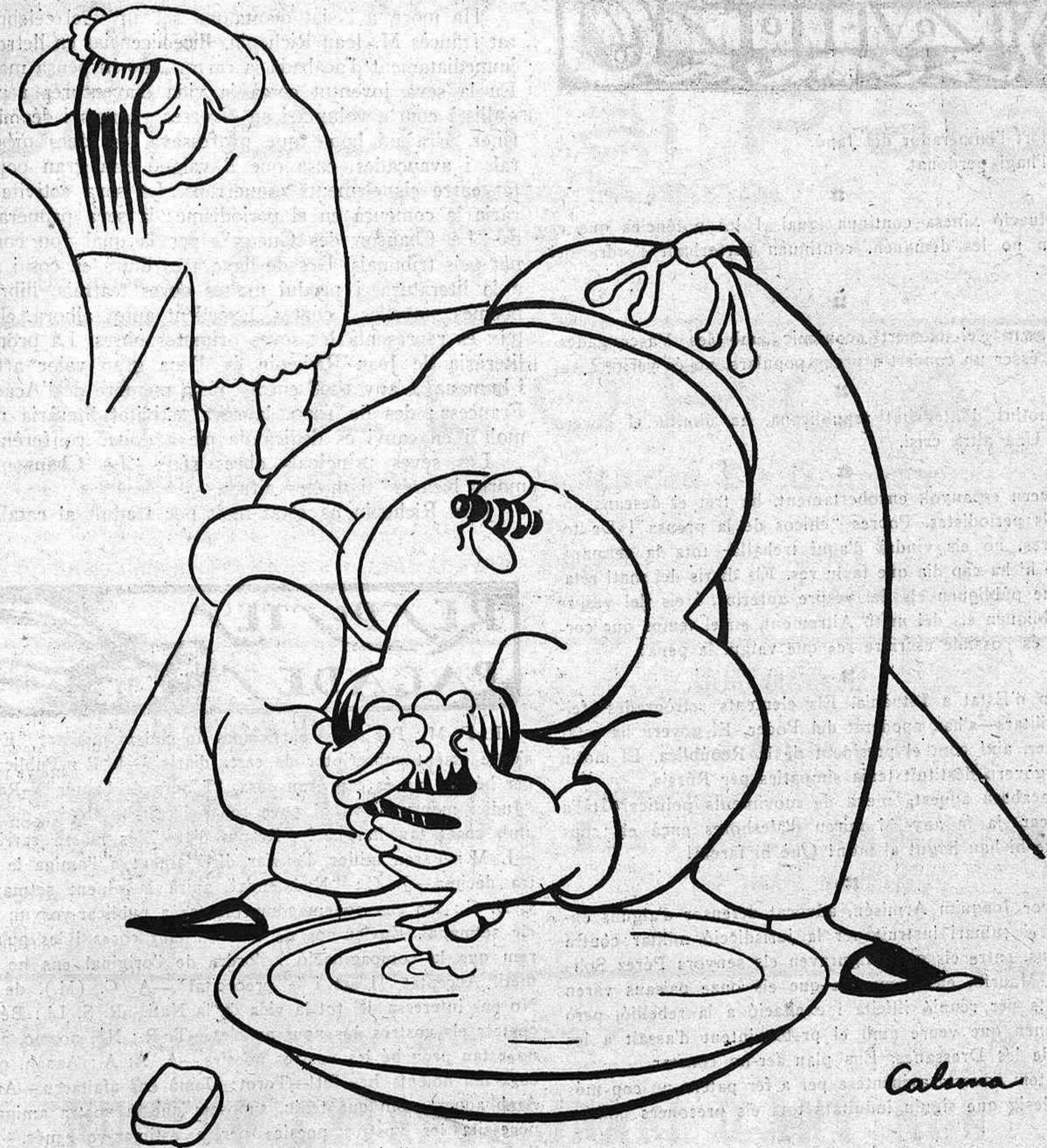
Wiener Sportklub Admira

CONTRA

C. D. EUROPA

Servei d'autòmnibus de la
Plaça Catalunya al camp

Entrada general: DUES pessetes

IDIL-LI CASOLA

El marit sentint-se la mosca i pensant-se que la mosca és l'esposa.—Estiga't quieta, dona, sempre tens ganes de jugar!

Resumint, diumenge passat fou un dels dies més ideals per anar a veure fútbol; nosaltres n'estem més que satisfets d'haver-hi anat.

✽

Per aquestes festes tindrem cosa bona; l'"Europa" ens té a punt uns partits d'allò que se'n diu tant "castissos".

Només s'ho farà contra l'"Admira", de Viena, i això sol ja diu que us heu de posar a punt de disfrutar de valent.

El nom sol ja ho diu; qui vagi a veure els partits "admirarà" un excellent equip.

BOXA

Els partidaris d'Alís estan que no s'hi veuen de cap ull;

dues actuacions i dos èxits. Això és per fer-los pendre la "xaveta".

La setmana passada s'ho va fer amb el campió luxemburguès, Waintz; però com que els campions amb l'Alís no hi poden, als set "rounds" li va fer plegar el ram.

Ara, segons tenim entès, posaran davant de l'Alís homes de pes, per tal de què no es digui que els que boxegen contra ell són homes de palla.

Ja ho sentirem a dir.

TEIXI.

Ha mort l'emperador del Japó.
Déu l'hagi perdonat.

✱

La situació xinesa continua igual. I les potències que es fixen on no les demanen, continuen pertorbant l'ordre del país xinès.

✱

S'ha signat el concert econòmic amb les Vascongades. Això deu ésser un concert a preus populars, no és veritat?

✱

Per motius d'integritat republicana, ha dimitit el govern alemany. Una altra crisi.

✱

El govern espanyol, encobertament, ha tret el descans dominical als periodistes. Pobres "chicos de la prensa"! De totes maneres, no eis vindrà d'aquí treballar tota la setmana, perquè no hi ha cap dia que facin res. Els diaris del matí retallen el que publiquen els del vespre anterior, i els del vespre el que publiquen els del matí. Altrement, en el temps que correm, com és possible escriure res que valgui la pena?

✱

Un cop d'Estat a Lituània. Els elements retrògrades—feixistes i militars—s'han apoderat del Poder. El govern ha estat fet presoner, així com el president de la República. El motiu és que el govern destituït tenia simpaties per Rússia.

Quan acabarà aquesta mena de moviments polítics? Itàlia va començar, ja fa anys, i mireu d'aleshores ençà els cops d'Estat que hi han hagut al món! Què hi farem!

✱

El senyor Joaquim Annisén, advocat defensor d'alguns encartats en el sumari instruït per la jurisdicció militar contra onze paisans, entre els quals figuraven els senyors Pérez Solís i Joaquim Maurín, ens comunica que els onze paisans varen ésser jutjats per reunió il·lícita i excitació a la rebel·lió, però que res tenen que veure amb el pretès intent d'assalt a les Casernes de les Dressanes. Ens plau fer-ho constar.

I aprofitem aquesta avinentesa per a fer patent un cop més el nostre desig que siguin indultats tots els presoners polítics i socials.

✱

Hem estat galantment invitats pel president de la Societat d'Obrers Auxiliars "L'estrella", a assistir a la inauguració del nou local de la Societat. En sortirem excellentment impressionats. Veus ací una societat obrera ben digna de la consciència obrera—ens diguérem—i que sap mirar dalerosament el camí del progrés. Molt bé, companys de "L'Estrella".

✱

S'ha signat el contracte pel subministre de fluid elèctric per a la il·luminació de la ciutat. Avui, precisament, l'aprovarà l'Ajuntament en ple.

No hem tret la rifa. Ho diem amb profund sentiment. I justament ara que ja estàvem esperançats a ésser rics! En fi, deixem tots els projectes per l'any que ve.

✱

L'alcalde de Barcelona ha estat malalt d'un enconstipat.

HA MORT JEAN RICHEPIN

Ha mort, a l'edat de setanta set anys, el cèlebre literat francès M. Jean Richepin. Era llicenciat en lletres, que immediatament d'acabada la carrera, no hi pensà mai més. En la seva joventut cercà la vida d'aventures i perills; s'allistà com a voluntari en diverses guerres i féu de mariner. Era un home que professava les idees més liberals i avançades, cosa que li valgué una gran popularitat entre els elements esquerrans. La seva activitat literària la començà en el periodisme; la seva primera obra és "La Chanson des Gueux", per la qual fou condemnat pels tribunals. Des de llavors es lliurà en cos i ànima a la literatura, i produí moltes obres teatrals, llibres de poemes, novel·les i contes. Excellent autor alhora, ell mateix es representà les seves primeres obres. La producció literària de Jean Richepin és d'una gran valor artística i humana. L'any 1908 entrà com a membre de l'Acadèmia Francesa; des de 1909, la seva activitat literària minvà molt i en canvi es dedicà de ple a donar conferències.

Les seves principals obres són: "La Chanson des morts bizarres" i moltes altres.

Jean Richepin ha estat molt poc traduït al català.

R. P. M.: Per raons particulars no podem publicar "El que s'obté essent subscriptor de certs diaris".—J. R.: Publicarem, per bé que no és cap gran cosa, "L'hora de l'amor".—Ramat: "Judici mensual" va al cove sense haver-ho llegit; on aneu amb coses tan llargues? "Resum d'any" és massa carrincló.—J. M.: Fareu millor d'enviar directament a l'amiga la vostra dècima.—J. C.: "Nadalena" anirà la vinent setmana.—J. B. C.: No ens podem comprometre a publicar-vos un article setmanal. Envieu-nos de tant en tant coses i les publicarem que la compaginació i l'ordre de l'original ens ho permeti. Acceptat "L'art i la precocitat".—A. C. (M.), de M.: No ens interessa del tot la vida de la Nati.—R. S. Ll.: Bé, acceptats els vostres dos nous articles.—T. R.: No, no, no, amic; no estan prou bé les vostres poesies.—A. A. A.: Aaaah, quina cosa tan dolenta heu fet!—Torot: Demà ens afaitareu.—Amat: Amb aquest nom que teniu, suposem que la vostra amiga no necessita les vostres poesies per a estimar-vos més.—Avi: Sou massa vell ja per a començar a escriure.—Cartago: Carai, d'això en diem un bon pseudònim!—J. K.: Home, ens heu fumut. Teniu una pretensió tan gran que no sabem què contestar-vos.

E. P.: Anirà el vostre darrer article.—R. S., de T.: Trobem perillós el vostre article.—J. P.: i M.: Ens va bé el vostre ametller.—D. E. i R.: Segurament publicarem el vostre article; coneixem a Modest Palahí, i és mereixedor de tot elogi.—T. R.: El vostre "Est evolucina" pot anar.—D. B. P.: Que la vostra xamosa nina us vulgui escoltar, ho trobem molt bé; el que ja no trobem tant, és que tingueu pretensió que us escoltin tots els milers de lectors de L'ESQUELLA DE LA TORRATXA.—S. M. I., de V. i G.: No pot ésser company.—F. G.: Bé.—J. C. G.: No, no ens convenç la vostra poesia.—F. S.: Serà millor no publicar-ho.—Ninus: Heu escollit un pseudònim massa dolç, per a escriure.—J. M. M.: La nit de reis, és massa llarga.

Llibreria Espanyola d'Antoni López ♦ ♦ Rambla del Mig, 20, Barcelona
TELÉFON A. 4115

NOVA EDICIÓ

Del Born al Plata

per Santiago Rusiñol

Pròleg de GABRIEL ALOMAR

Un volum 8.º

Pessetes 3'50

MALLORCA

Album de fotografies de la famosa Illa Daurada

TEXT CATALA, FRANCES I ANGLÉS

Les 52 fotografies són degudes a l'artista OLEGARI JUNYENT

Preu: Pessetes 12

OBRA NUEVA

Vicente Blasco Ibáñez

A los pies de Venus

(LOS BORGIA)

NOVELA

Un tomo 8.º

Pesetas 5

QUADERNS BLAUS

La nostra gent

Acaba de sortir:

Dr. ANDREU

per JOAN MINGUES

Pessetes 1'50

Dia 7 de gener de 1927

NUMERO EXTRAORDINARI D'ANY NOU

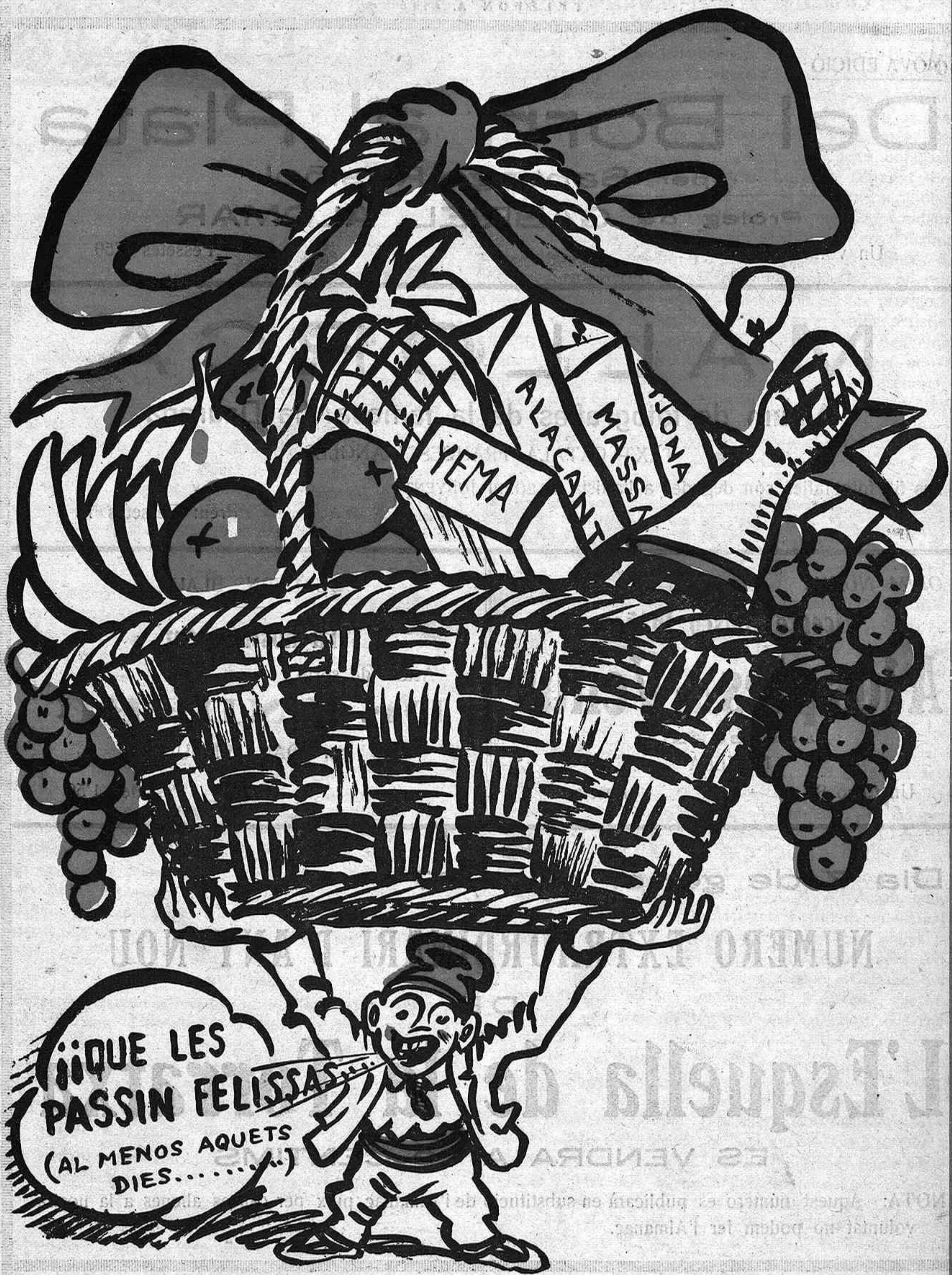
DE

L'Esquella de la Torratxa

ES VENDRA A 60 CENTIMS

NOTA: Aquest número es publicarà en substitució de l'Almanac puix per causes alienes a la nostra voluntat no podem fer l'Almanac.

NOTA.—Tothom qui vulgui adquirir qualsevol de dites obres, remetent l'import en lliures des del Cir Postal o bé en segells de franqueig al llibreter Antoni López, Rambla del Mig, 20, Barcelona, la rebrà a volta de correu, franca de ports. No responem d'extravios si no es remet, a més, 30 cèntims per a certificat. Als corresponsals se'ls otorguen rebaixes.

LA PANERA DE NADAL

—Si no ho tenen en efectiu, aquí els ho donem pintat, sempre és un consol.